

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Balvzii Miscellaneorum Liber ... Hoc est,
Collectio Veterum monumentorum, quæ hactenus
latuerant in varijs codicibus ac bibliothecis**

Baluze, Etienne

Parisiis, 1679

Ad Vitam Sancti Evsepii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14735

CAP. XVIII. CERIMONIARI] id est, sacrificare. Passio sancti Cypriani. *Galerius Maximus Proconsul dixit: Iusserunt te sacratissimi Imperatores ceremoniari.* Pro quo in aliis vetustissimis actis legitur: *Iusserunt te sacratissimi Imperatores sacrificare.* Apud Augustinum verò in sermone de sancto Cypriano retenta est prisca vox: *Iusserunt te Principes ceremoniari.*

CAP. XIX. TROCHLEAM] Mombritius & Surius habent *cleam*. Trochlea, ut Baronius ait ad diem septimam Decembris, propriè rōta est rotam continens volubilem, per quam funis tractorius immissus ligatum brachiis reuinctum reum sursum trahit, vel remissus deorsum relaxat. Vide *Alteferam* ad librum v. Gregorij Turon. cap. XLIX.

CAP. XX. VENATORES] homines qui ferarum curam gerebant, easque emittere solebant & incitare adversus homines devorandos.

TAVREIS] id est, flagellis ex pelle taurina factis. Itaque vox *nervicis*, quæ statim sequitur, eandem aut similem significationem habere debet. Oporteret autem mendosum heic fuisse exemplar quo usus est Iofredus, cum ille hinc collegerit tauros immisos cum urfis adversus sanctum Pontium.

CAP. XXI. MARSORVM ARS] Marci sunt populi Italiæ, quibus (ut Gellius ait lib. XVI. cap. XI.) *vi quadam gentili datum est ut serpentium virulentorum domitores sint, & incentionibus herbarumque succis faciant medelarum miracula.*

FLAMMA GYRANS] In uno codice Colbertino legitur, *gyrans flammis.*

CLYSIT] In eodem codice & in regio scriptum est, *elisit.*

CAP. XXII. QVAM SI VENTVS] Sic habet hic locus in codice regio: *qua, si ventus perflaverit, statim in momento temporis, quasi non fuerit, penitus evanescit.*

CAP. XXIV. VALERIANVS] Vide quæ de hac Valeriani calamitate dicta sunt ad caput quintum Lactantij.

AD VITAM SANCTI EVSEBII.

Vitam istam sancti Eusebij Presbyteri Romani, qui crudeli novoque mortis genere extinctus est Romæ iussu Constantij Imperatoris, ediderat olim Boninus Mombritius, sed valde corruptam. Nos, quum illam invenissemus in quatuor vetustissimis codicibus manuscriptis, quorum tres exstant in bibliotheca Colbertina, quartus in regia, eam dili-

gener recensimus & emendavimus, & sic emendatam putavimus emittendam rursus esse. Continet enim res scitu dignissimas, quarum nulla mentio extat in annalibus ecclesiasticis.

LIBERIUS DE EXILIO] Baronijs ejus restitutionem retulit ad annum **CCCLVII**. Valesius in annotationibus in librum quartum Sozomeni pag. 125. ad sequentem. De ejus porro restitutione hæc habentur in vita sancti Felicis Papæ & martyris, quæ edita quidem est à Mombriano, sed multò emendatior habetur in antiquissimis codicibus manuscriptis bibliothecæ regiæ. *Post paucos autem dies zelo ducti Ursatius & Valens Presbyteri rogaverunt Constantium Augustum ut revocaret Liberium Papam de exilio, ut una tantummodo communione participaret, excepto rebaptizate. Tunc missa auctoritate per Catulinum agentem in rebus & simul Ursacium & Valentem, venerunt ad Liberium Papam urbis Romæ. Qui Liberius consensit præceptis Augusti, ut una participatio conveniret communionis. Tunc revocaverunt Liberium de exilio.*

Pag. 141.

EICITUR FELIX] Eadem vita sancti Felicis: *In ipsa autem hora Constantius Augustus fecit Concilium cum hæreticis, simul etiam cum Ursatio & Valente, & ejecit sanctum Felicem urbis Episcopum de episcopatu suo, qui erat catholicus & timens Deum & justus homo, & revocavit Liberium in vice sua. Eadem ferè habentur in gestis pontificalibus. Ratio autem dejectionis ejus hæc adfertur in eadem vita: Et fecit Concilium idem Felix, & invenit duos Presbyteros Romanos consentientes Constantio Augusto Arriano nomine Ursatum & Valentem, & damnavit eos in Concilio coram quadraginta & octo Episcopis qui fuerant congregati. Hic declaravit Constantium filium Constantini hæreticum & secundo rebaptizatum ab Eusebio Nicomediense juxta Nicomediam in Aquilone villa; & pro hoc declarato eicitur sanctissimus Felix de episcopatu suo à Constantio Augusto filio Constantini Augusti.*

Pag. 142.

IN PRÆDIOLO SVO] quod erat in via Portuensi, ut legitur in eadem vita sancti Felicis & in gestis pontificalibus. *Et levatus exinde, & ductus in civitatem Coronam, passus est ibi capite truncato, & martyrio coronatus, inquit auctor vitæ ejus. Ac sanè licet de martyrio Felicis constans fuerit olim auctoritas, cum & in vetustis quoque martyrologiis illud conceptis verbis adnotatum sit, ejus tamen sanctitas in magno periculo constituta fuit anno Christi **MDCXXXII**. quum de emendando Romano Martyrolo-*

gio ageretur. Tum enim, ut ad annum cccclvii. ait Baronijs, ingens inter viros eruditos ad hoc à Gregorio XIII. delectos controversia incidit, expungendūne esset Felix ex eodem Martyrologio ob vitiosum ingressum ejus, quia locum Liberij viventis invaserat, vel absque martyrij titulo relinquendus. Scripsit autem Baronijs de eodem argumento volumen haud breve, cui favebant adstipulabanturque complures viri eruditi in urbe Roma tunc existentes. Accidit ergo veluti divino miraculo ut cum in Diaconia sanctorum martyrum Cosmæ & Damiani in foro ad templum pacis posita quidam, quibus fortuna, ut Taciti verbo utar, illudebat per vanitatem eorum & promissa cujusdam impostoris, clam altare unum à dextris positum suffoderent ut thesaurum invenirent quem acceperant ibi esse repositum, in marmoream arcam inciderent, in cujus altero latere repertum est corpus sancti Felicis, de quo agimus, unà cum lapideo laterculo ibidem intus posito hisce litteris exarato: **CORPVS S. FELICIS PAPÆ ET MARTYRIS, QUI DAMNAVIT CONSTANTIVM.** Sic impositus est finis huic controversiæ, & suus Felici locus servatus in Martyrologio Romano.

PVNIRETVR] Leg. *puniebatur.*

FACTA SYNODO] Istius synodi nulla mentio alibi extat quàm in hac vita sancti Eusebij.

